

اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر انعطاف پذیری شناختی، استرس ادراک شده، کیفیت زندگی، تبعیت از درمان و شاخص های زیستی (A1C) در بیماران مبتلا به دیابت نوع دو

*سعیده فنایی^۱، حسین زارع^۲، مهدیه رحمانیان^۳، مجید صفاری نیا^۴

۱. دانشجوی دکترا روانشناسی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، ۲. استاد گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، ۳. دانشیار گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران، ۴. استاد گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

(تاریخ وصول: ۹۹/۰۷/۲۶ - تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۲/۱۹)

Comparing the Effectiveness of Acceptance and Commitment Therapy (ACT) on Cognitive Flexibility, Perceived Stress, Quality of, Treatment Adherence and (A1C) in Patients of Diabetes Mellitus Type 2

*Saeedeh Fanaei¹, Hossein Zare², Mahdieh Rahmanian³, Majid Saffarinia⁴

1. PhD Student in Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran, 2. Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran, 3. Associate Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran, 4. Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

(Received: Mar. 10, 2022 - Oct: Apr. 18, 2021)

Abstract

The aim of this study was Check to the effectiveness of acceptance and commitment based therapy on cognitive flexibility, perceived stress, quality of life, adherence to treatment and biomarkers (A1C) in patients with type 2 diabetes. The present study was a quasi-experimental study and its design was divided into two experimental groups and a control group with three stages of pre-test, post-test and follow-up (Six months). The statistical population of the present study included all patients with type 2 diabetes who had a file in the Isfahan Diabetes Association in 1398 and 1399. The sample size was considered for each group of 15 people. The sampling method was purposive and individuals were randomly selected into two groups of acceptance and commitment therapy (n = 15), and control group (n = 15). In this study, data were used using demographic characteristics questionnaire, cognitive flexibility questionnaire, perceived stress questionnaire, adherence therapy questionnaire, quality of life questionnaire for diabetic patients, acceptance and practice questionnaire, second edition and glycosylated hemoglobin test (E.NOC). (HbA1c) were obtained. The results showed that there acceptance and commitment based therapy on cognitive flexibility, perceived stress, quality of life, adherence to treatment and biomarkers (A1C) in patients with type 2 diabetes.

Keywords: Patients with type 2 diabetes, Biomarkers (A1C), Adherence to treatment, Quality of life, Perceived stress, Cognitive flexibility, Effectiveness of acceptance and commitment based therapy.

چکیده

مقدمه: هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر انعطاف پذیری شناختی، استرس ادراک شده، کیفیت زندگی، تبعیت از درمان و شاخص های زیستی (A1C) در بیماران مبتلا به دیابت نوع دو بود. روش: پژوهش حاضر از نوع نیمه آزمایشی و طرح آن به صورت دو گروه آزمایش و یک گروه کنترل همراه با سه مرحله پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری (شش ماهه) بود. جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل کلیه بیماران مبتلا به دیابت نوع دو که دارای پرونده در انجمن دیابت شهر اصفهان در سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ بودند. حجم نمونه برای هر گروه ۱۵ نفر در نظر گرفته شد. روش نمونه گیری به صورت هدفمند بود و افراد پس از انتخاب، به صورت تصادفی در دو گروه درمان پذیرش و تعهد (n=15) و گروه کنترل (n=15) جایگزین شدند. در این پژوهش دلهما با استفاده از پرسشنامه خصوصیات دموگرافیک، پرسشنامه انعطاف پذیری شناختی، پرسشنامه استرس ادراک شده، پرسشنامه تبعیت درمانی، پرسشنامه کیفیت زندگی بیماران دیابتی، پرسشنامه پذیرش و عمل، ویرایش دوم و آزمایش هموگلوبین گلیکوزیله (ای. وان.سی) (HbA1c) به دست آمدند. یافته ها و نتیجه گیری: نتایج نشان داد درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد بر انعطاف پذیری شناختی، استرس ادراک شده، کیفیت زندگی، تبعیت از درمان و شاخص های زیستی (A1C) در بیماران مبتلا به دیابت نوع دو اثربخش است.

واژگان کلیدی: بیماران مبتلا به دیابت نوع دو، شاخص های زیستی (A1C)، تبعیت از درمان، کیفیت زندگی، استرس ادراک شده، انعطاف پذیری شناختی، اثربخشی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد.